

Redakcja i Administracja:
Kraków, ul. Filipa 11. (Telefon Nr. 396).

Prenumerata miesięczna:
z odсылką 2 K, bez odсылki 1 K 60 h,
zagranicą 2 mk. 30 fen., 3 fr. 50 ctm., 2^{1/2} szyl.,
70 ct. ameryk.

Prenumerata tygodniowa w Krakowie 40 h,
z dostawą do domu 46 h.

Cena numeru 8 h.

Adres na telegramy: Naprzód Kraków.
Konto czekowe Nr 34.095.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partii socjalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Dział inseratowy:

Kraków, ul. Marka 21. (Telef. Nr. 754).

Ogłoszenia (inseraty)

kosztują od miejsca wiersza jednosłupowego
drobnym drukiem (petitem) za pierwszy raz
20 halerzy, następnie po 10 hal. — Nadesłane
od miejsca wiersza drukiem petitowym po 40
hal., śluby, zaręczyny i nekrologi po 80 hal.
za każdy raz. — Załączniki (prospekty i t. d.)
przyjmuje się za cenę 2 kor. za 100 egzempl.
dla zamiejscowych, a 1 kor. za 100 egzempl.
dla miejscowych prenumeratorów.

Reklamacje otwarte są wolne od opłaty po-
cztowej. — Redakcja rękopisów nie zwraca
i bezimiennych listów nie uwzględnia.

Konna żandarmerya JOPana Hrabiego.

Genialny prawodawca i reformator usta-
wodawstwa karnego dał się świeżo poznać
w szereguch prawicy sejmowej. Wprowadził
to nie „obietujący młodzian“, lecz mąż w
leciech dojrzały, — jednakowoż lepiej póź-
no niż nigdy. Mężem tym jest znana na
bruku krakowskim figura, hr. Antoni Wo-
dzicki, dożywotni członek Izby panów,
poseł sejmowy z krakowskiej wielkiej wła-
sności, nieustający kandydat na ministra,
właściwy niedawno skandaliczną sprawą
sprzedania rządowi pruskiemu ordynacji
rydzyskiej za parę milionów marek, któ-
re podreparowały jego grubo nadszargane
finanse.

Niktby go nawet nie posądził o tak epo-
kowy projekt reformy kodeksu i procedu-
ry karnej, z jakim mąż ten, doświadczony
przy zielonym stoliku, wystąpił przed pa-
ru dniami w sejmie.

Oto zaproponował on, żeby „zaprowa-
dzić konną żandarmeryę na wsi, oraz
nadać żandarmom prawo
bezwzględne rozstrzygania i
karania grzywną drobnych prze-
kroceń“.

Motywował on ten świetny projekt tem,
że obecnie „z powodu drobnego przekro-
czenia, karanego grzywną, niemal że „mie-
dzianą“, zawiązuje się korespondencyja mię-
dzy władzami, jest poruszone oprócz żan-
darmeryi starostwo, wydział powiatowy i
władza gminna delikwenta“. Poco tyle pi-
saniny, poco „poruszać“ tyle władz, któ-
rych zadaniem jest, jak wiadomo, drzeć
w spokoju nad biurkiem i nie mieć nic do
roboty... Aby tym władzom zaoszczędzić
utrudającej prawą rękę pisaniny i wzru-
szeń, szkodliwych dla dobrego trawienia,
— należy zaprowadzić sądy doraźne. żandarm-
skie. Żandarm, i to konny, będzie dla chło-
pów aż nadto wystarczającym uosobieniem
sprawiedliwości!

Projekt ten jest skopiowany z programu
szkolnego naszej szlachty: tak samo jak
stańczycy żądają „dwutypowych“ szkół,
tj. dla chłopów szkół z nauczycielami, któ-
rzy sami żadnych szkół nie kończyli, a
natomiast nabyli wiedzy pedagogicznej na
posadach organistów lub kościelnych, —
zupełnie tak samo żąda hr. Wodzicki
„dwutypowej“ sprawiedliwości: dla miast
sędziów, którzy ukończyli uniwersytet,
zdali egzaminy, znają ustawy, a dla chło-
pów — żandarmów, którzy ani pojęcia nie
mają o ustawach, ale za to trzy lata od-
służyli w wojsku.

Bajeczny projekt! Żandarmerya konna

na wsi! Zapewne tych konnych żandar-
mów JOPan Hrabia poleci uzbroić w stry-
czki, ażeby mogli łowić przestępców, któ-
rych mają doraźnie karać salomońskimi
wyrokami, wydanymi nie na podstawie
ustaw, lecz na podstawie zdrowego żan-
darmkiego rozumu nad rozumy...

Istna sielanka, rajski wiek złoty zapa-
nuje w polskiej wsi spokojnej, wsi wesołej —
gdy taki żandarm konny karać będzie
dziewczęta wiejskie za... opór władzy. Na-
turalnie, w razie nieściągłości grzywny
karę zamieni na areszt, a areszt ten mie-
ścić się będzie na posterunku żandarm-
ryi konnej, aby w chwilach wolnych od
służby na koniu żandarmi trudnić się mo-
gli osobistym wykonywaniem swoich wy-
roków...

Gdy hr. Wodzicki odmalował w sejmie
tęczowemi barwami ten ponętny obraz
świetlanej przyszłości, ozwały się — jak
zaświadcza w „Czasie“ p. Mendelsohn —
potakiwania na ławach szlachciców, któ-
rzy głośno zaczęli wzdychać: „Bodajto
być takim żandarmem końskim i móżdż
karać dziewczuchy za opór władzy!“

A p. Mendelsohn, emerytowany rewolu-
cyonista socjalny, do tych potakiwań szla-
chty przydaje i swoje „potakiwania“, wiel-
biąc hr. Wodzickiego za to, że „przywo-
łał sumienie społeczne i zdrowy sens do
odegrania w społeczeństwie roli...“

Roli niemniej zaszczytnej od tej, jaką
odgrywa obecnie p. Mendelsohn, do któ-
rego obowiązków należy cmokać głośno w
„Czasie“, ilekroć jakiś galicyjski hrabia
lub podhrabia ruszy w sejmie konceptem,
choćby najdziwaczniejszym, choćby najdyoty-
czniejszym.

Otwarcie Domu Robotniczego w Wieliczce.

W niedzielę 6 lutego obchodzili górnicy
wieliccy uroczyste otwarcie własnego Domu
Robotniczego. Kto wie, ile to szyskan spada
na zorganizowanego robotnika w Wieliczce,
jak trudno bywa dostać salę na zgromadze-
nie, jak dawał się odczuwać brak stałego
punktu oparcia — ten z pewnością zrozumie
znaczenie tego faktu.

To też ruch w mieście był wielki. Nawet
policja się zainteresowała mającymi przybyć
delegatami. Na stacyi oczekiwał dziennego
pociągu p. policyant, tłumaczył, iż musi zo-
baczyć, jacy to socjaliści przyjadą.

W nowym Domu, pięknie przystrojonym
choiną i różnokolorowemi latarkami, zebrało
się w głównej sali do 300 robotników. Za-
gał uroczystość tow. dr E. Bobrowski, po-
czem przemówił tow. poseł Daszyński, owa-

cyjnie przez zebranych witany. Imieniem me-
talowców pozdrowił towarzyszy wielkich
tow. Durek, imieniem komisji oświatowej dr
Glassner, imieniem kolejarzy jeden z dziel-
niejszych kolejarzy podgórskich, a jako de-
legat Uniwersytetu Ludowego z Krakowa K.
Czapiński wyraził nadzieję, iż świeżo nabyty
Dom stanie się siedliskiem oświaty dla ro-
botników. Przemówił jeszcze tow. Gallas ze
Śląska, dalej tow. Neuwelt, wskazując na
piękny rozwój konsumu robotniczego, a tow.
J. Jaworski ładnie zadeklamował kilka utwo-
rów poetyckich z życia robotniczego.

Podniosły nastrój i żywe zainteresowanie
się sprawą nowej placówki robotniczej ce-
chowały cały przebieg uroczystości, po za-
kończeniu której towarzysze wieliccy i dele-
gaci spędzili jeszcze niejedną godzinę na za-
bawie ochoczej.

Oby jak najpiękniej się rozwijał ten nowy
ośrodek myśli i ruchu robotniczego! Oby za-
dą szyskana „naczalstwa“ wielkiego nie
zrażała naszych dzielnych górników wiel-
kich! Oby szybko ku zwycięstwu podążył
nasz młody ruch w Wieliczce, świecąc innym
przykładem!

Reforma sądów przysięgłych.

II.

Według ustawy z 23 maja 1873 o ukła-
daniu listy przysięgłych urząd ten może peł-
nić tylko mężczyzna opłacający podatek bez-
pośredniego 20 K rocznie a w miastach ma-
jących ponad 30 000 ludności 40 K, albo po-
siadający stopień naukowy (adwokaci, leka-
rze, profesorzy i t. d.). Prócz cenzusu ma-
jątkowego lub inteligencji musi się mieć
łąskę starosty. Starosta (w Krakowie magi-
strat) przedłożoną mu przez naczelnika i
dwóch radnych listę kandydatów na sędziów
przysięgłych przesyła prezydentowi sądu z
dopiskiem, którzy według jego zdania naj-
lepsze mają kwalifikacje na sędziów przy-
sięgłych. W listopadzie każdego roku prezy-
dent sądu ustanawia specjalną komisję, zło-
żoną według jego woli z 3 sędziów i 3 me-
żów zaufania, posiadających prawo zostania
sędziami przysięgłymi; ta komisja wybiera
większością głosów z listy tych, którzy w
roku bieżącym mają być sędziami przysię-
głymi. Przez starostę i tę komisję człowiek
źle widziany u rządu precyzyjnie się nie
może.

To też klub socjalistyczny przedłożył pa-
lamentowi wniosek, który przewiduje nastę-
pujące zmiany:

1. Sędziami przysięgłymi mogą być także
kobiety.
2. Cenzus majątkowy i inteligencji zostanie
zmieniony, aby także robotnicy mogli być
sędziami przysięgłymi.

3. Listy coroczne sporządza się zapomocą
losu, aby odebrać starostom i komisji wpływ.

Mimo to projekt rządu nie dopuszcza ko-
biet do sądów przysięgłych; znosi nato-
miast cenzus majątkowy i inteli-
gencji, zadowalając się tylko umiejętno-
ścią czytania i pisania. Z drugiej jednak stro-
ny utrudnia on dostęp robotnikom do sądów
przysięgłych w następującej formie:

W teorii więc dopuszcza się robotników
do sądów przysięgłych i ławniczych, ale w
praktyce wygląda to inaczej. Jak przy wy-
borach powszechnych użyto wszelkich spo-
sobów, aby pozbawić robotnika należnego
mu prawa, tak i projekt reformy procedury
karnej usiłuje uniemożliwić robotnikom przy-
stęp do udziału w ławie przysięgłych. Lewą
ręką projekt zabiera, co prawda dał. Przede-
wszystkiem żąda 2 letniej osiadłości (przy
wyborach do parlamentu wystarczy 1 rok);
dalej wyklucza osoby pozostające w sto-
sunku służbowym, wreszcie rozszerza jeszcze
prawo starosty do wywierania decydującego
wpływu na ułożenie listy, mimo, że sądy
przysięgłych niejednokrotnie mają być obro-
ną ludności przed nadużyciami biurokracji,
a więc także starosty. Robi się więc intere-
sowanego reprezentanta władzy kontrolorem
nad tem, kto ewentualnie będzie go sądził.

Projekt przyznaje starostom prawo pro-
pozycji kandydatów, a rzecz naturalna,
że komisja sądowa będzie się do tych pro-
pozycji stosować, tem bardziej, że projekt
nakłada na nią obowiązek uwzględnienia
tych propozycji, którego obowiązku teraz
nie ma. Wobec tego trudno będzie chyba zna-
leźć starostę względnie prezydenta miasta
autonomicznego, który w propozycji swej
będzie uwzględniał robotników. Przecież „o-
bowiązkiem“ starosty jest bronić obecnego
ustroju społecznego przeciw robotnikom! Naj-
wyżej zrobi to, że kilku „porządnych“ robo-
tników zamieści dla okraży na liście, a wiel-
ką masę będzie traktował po starościńsku.

Mężowie zaufania, zasiadający w komisji
sądowej, z własnej inicjatywy też robotników
nie dopuszczą. Przecież tych mężów zaufania
mianuje prezydent sądu, a czy można sobie
wyobrazić, żeby prezydent do misji tej po-
wolał robotnika? A gdyby nawet przypad-
kiem jakiś robotnik znalazł się w komisji,
to większość antyrobotnicza z pewnością prze-
głosuje go.

Z powyższego wynika, że dopuszcze-
nie robotników do urzędu ławni-
ków i przysięgłych jest tylko po-
zorne; w rzeczywistości robotnicy będą i
nadal od urzędu sędziowskiego wykluczeni.
Wobec tego stanu rzeczy nie można uważać
utworzenia sądów ławniczych za dostateczną
kompensatę za ograniczenie kompetencji są-
dów przysięgłych, szczególnie w procesach
prasowych. Robotnicy będą dalej obstawali

UPTON SINCLAIR.

GIEŁDZIARZE.

Przełożył B. K.

7) Tu opowiedział jej scenę w klubie mi-
lionerów, gdzie obserwował raz krezusa
w otoczeniu „małych“ milionerów, roku-
jących wielkie nadzieje.

— Mam nadzieję, że nie spotkam jego,
przestrzyszyłabym się na śmierć

— Powiadają, że potrafi być nader mi-
łym, gdy zechce — odparł Montague. —
Panie bardzo go lubią.

W sobotę po południu Allan spotkał na
kolei Oliwera, gdy się do Harvey'ów na
Long-Island udawał.

— Allanie — spytał nagle Ollie — czy
wiedziałaś o tem, że Lucy przybędzie tu
ze Stan'evem Ryderem?

— Ależ nie, na miłość boską! — zawołał
Montague. — Czy Ryder jest tutaj?

— Wystarał się o zaproszenie od Har-
vey'ów — odrzekł Oliwer — i gotów je-
stem iść o zakład, że zrobił to jedynie po-
to, aby z Lucy być razem. Wziął ją do
swego autobusu.

Montague zmartwił się.

— Nic mi o tem nie mówiła.

— Na Boga! — zawołał Oliwer. — Nie
dziwi się, że się chłop za Lucy włóczy.

Montague stał pogrążony w zadumie.

— Nie przypuszczam, aby zbyt wiele
miał powodzenia — rzekł po chwili. —
Lucy wie zbyt wiele.

— Lucy dotychczas nie spotkała się
z człowiekiem tego typu, co Ryder — ob-
jaśnił Ollie. — Całe życie strawił na uga-
nianiu za kobietami. Lucy jednak nie jest
partą dla niego.

— Co wiesz o nim? — spytał Montague.

— Co wiem o nim! On i Betty Wyman
kochali się ongi wzajemnie.

— Piękna rzecz! — rzekł Montague.

— A tak — odparł Ollie — sama opo-
wiadała mi o ich stosunku. Posiada on
tyle sztuczek, co kuglarz. Czyta bardzo
wiele, przeto zna wszelkie nowości i każdą
kobietę tem ujmuje. Jest wolnomyślnym
i mówi o wyzwoleń i prawach kobiety.
Umie zręcznie wykladać współczesne
etyczne poglądy i wprost przekonać każ-
dego potrafi, że najszlachetniejszym zadan-
iem kobiety jest oddanie się samotnemu
męczyźnie.

Montague nie mógł powstrzymać się od
śmiechu.

— Nieraz i ciebie słyszałem, gdyś tę
moralność głosił, Oliwerze.

— Tak, masz rację — odrzekł na to
brat. — Ale tu idzie o Lucy. Jeden z nas
musi pomówić o tem z Ryderem.

— Dobrze, biorę to na siebie — zape-
wnił Montague.

* * *

U Harvey'ów przed obiadem zastał Lucy
siedzącą w wygodnym kątku biblioteki.
Była zachwyconą cudownymi zbiorami ga-
leryi Dana Westermana.

— Allanie — zawołała — wyobraź so-
bie, że widziałam jego samego.

— Naprawdę? — zdziwił się.

— Byłam przez całe popołudnie i był
zajęty jedyną... moją osobą!

— Więc nie znajdujesz go już tak stra-
sznym, jak sobie wyobrażałaś?

— Był wprost zachwycającym — rzekła
Lucy. — Pokazał mi wszystkie zbiory
i objaśniał mi różne obrazy. Opowiedział
także, w jaki sposób i za jaką cenę do-
stały się do jego rąk. Było to dla mnie
czemś zupełnie nowem.

— Potrafi być zajmującym, gdy zechce —
odrzekł Montague.

— Posiada własny styl. Na pierwszy
rzut oka jego chuda postać i jastrzębia
twarz, okolona siwymi włosami, nie wróży
nic silnego. Ale gdy przemówi, wówczas
przestajesz się dziwić, że go ludzie słuchają.

— I jak słuchają! — rzekł Montague. —
Bez wątpienia niema ani jednego człowieka
na Wall-street*, który mógłby prze-
żyć dłużej nad dwadzieścia cztery godziny,
gdyby stary Westerman wrogię względem
niego żywił zamiary.

— W jaki sposób potrafi to robić? Czy
jest tak olbrzymio bogatym? — pytała
Lucy.

— Nie chodzi tu tylko o jego własne
pieniądze, lecz także i o te, co są pod
jego kontrolą. Jest panem wszystkich ban-
ków i żaden giełdciarz nie może przed-

*) Ulica w Nowym Jorku, gdzie giełda.

sięwiąć bez jego wiedzy. Potęgą swych
pieniędzy panuje nad całym rynkiem i może
każdego zrujnować. Pomyśl na koniec o jego
wpływach w Waszyngtonie. Traktuje skarb
państwa, jak jedną ze swych filij.

— To okropie! — rzekła Lucy. — Taki
osmdziesięcioletni starzec! Mimo to rada
jestem, że go poznała.

Zamilkła, gdyż ujrzała na korytarzu Stan-
leya Rydera, który widocznie jej szukał.

Ryder podał jej rękę, prowadząc do obia-
du, a Montague zauważył, że cała uwaga
Lucy była pochłonięta jedynie Ryderem.

Po obiedzie całe towarzysystwo przeniosło
się do muzycznego pokoju, gdzie Ryder
zagrał szereg szopenowskich nokturnów.

Nie spuszczał przytem oka z Lucy.

— Znajduję zupełnie niestosownym —
rzekła p. Betty Wyman dość głośno, aby
Montague mógł słyszeć — sposób, w jaki
Ryder miłość przy fortepianie zdobywa.

Montague nie przyjął kilku zaproszeń
do gry w karty i przez cały wieczór od
Lucy nie odchodził. Gdy nakoniec Stanley
Ryder, podrażniony jego obecnością, po-
szedł do palarni, Allan zwrócił się do Lu-
cy, mówiąc, że chce z nią w kwestyi Ry-
dera pomówić.

— Nie chcę słuchać twych morałów,
Allanie — rzekła, starając się próżno o
uśmiech.

— Pomimo to musisz mnie wysłuchać.
Nie znasz wcale człowieka, którego obda-
rzasz zaufaniem, i nie wiesz, co ludzie
o nim myślą.

(D. c. n.).

przy swem żądaniu, aby tworzenie ławy przysięgłych zostało w zupełności usunięte z pod wpływu biurokracji.

Zjazd nauczycieli ludowych.

Rzeszów, 5 lutego.

We wtorek 1 b. m. odbył się w Rzeszowie zjazd delegatów Związku nauczycieli ludowych przy udziale przeszło 150 delegatów i delegatek, z programem już ogłoszonym w „Naprzodzie” z dnia 5 b. m. Jako „curiosum” zanotować należy, że na zjazd zjawił się inspektor szkolny p. Zagrodzki, który przedstawił się prezydium jako przedstawiciel c. k. władzy politycznej. Jest to jeszcze wogóle niebywałym wypadkiem, aby jawną rolę policyanta przyjmował na siebie pedagog i to jako starszy kolega wobec zgromadzenia swych młodszych kolegów.

To też całe zgromadzenie dało wyraz swemu oburzeniu okrzykami: „szpicel”, „prez ze szpiclem!” P. Zagrodzki, jak widać po niewczesie, uznał swój krok za niewłaściwy i wyniósł się niebawem ze zjazdu.

Punktem kulminacyjnym przedpołudniowych obrad był referat p. Smulikowskiego ze Lwowa o „kształceniu charakterów”. Głęboko opracowany referat, wygłoszony z werwą i swadą, wywarł na słuchaczach potężne wrażenie.

Po południu głównym przedmiotem obrad było ułożenie programu działalności Związku na rok bieżący. Referował prezes Związku p. Nowak. Za najważniejszy obowiązek i główne zadanie członków Związku nauczycieli uznał silną agitację wśród nieświadomionych nauczycielstwa w kierunku jego zorganizowania. Dzieją się nauczycielstwo potworne krzywdy, które tylko silna organizacja nauczycieli usunąć jest w stanie. Krzywdy te ilustruje następujący fakt: Pewien nauczyciel, chcąc dać przykład młodzieży jak należy szanować starszych, wszystkim starszym włościanom we wsi pierwszy zdaleka się kłaniał. Nie podobalo się to ogromnie księdzu proboszczowi, który się obawiał, aby go „chamy” w przyszłości nie przestali całować po rękach, a może nawet żądali, aby ksiądz im się pierwszy kłaniał.

Ksiądz począł więc z ambony piętnować nauczyciela. Nauczyciel odniósł się z żałaniem na księdza, czego skutkiem było, że wytoczono dyscyplinarkę temu nauczycielowi, a następnie spensjonowano; jako powód podano: „niską ułomność umysłową”. Nauczyciel ten, o „niskiej ułomności umysłowej” przed owym wypadkiem otrzymał od okręgowej Rady szkolnej uznanie za sumienne i skuteczne wykonywanie obowiązków.

Koniecznym jest wobec tego rodzaju wypadków zorganizowanie działu obrony prawnej. W dalszym ciągu podniósł referent, że związek winien się starać, aby 50% wydatków na szkolnictwo przejął na siebie rząd centralny. Do niedawna popierali interesy nauczycielstwa w sejmie ludowy; gdy jednak przyszła chwila wzięcia w obronę nauczycielstwa, wtedy na sali sejmowej p. Stapińskiego nie było.

Nie mając poparcia w kraju, będziemy musieli iść dalej (głosy: północną koleją) do Wiednia. (Żywe oklaski). Będzie to może według niektórych niepatryotycznie, ale jak powiedział św. Augustyn: „jeśli prawda ma być skandalem, to róbmy skandal!”

Całe nauczycielstwo galicyjskie musi demonstracyjnie zjawić się w Wiedniu i tam zapukać o swoje prawa, przed forum całego świata przedstawić te skandaliczne stosunki, w jakich nauczycielstwo żyje w Galicji. (Huczące oklaski).

Rozwinęła się żywa dyskusja, po której uchwalono wszystkie wnioski zalecone przez referenta.

Borowska

wypuszczona na wolność.

Kraków, 8 lutego.

Dzisiaj przed południem została Janina Borowska wypuszczona z więzienia na wolność.

O godz. 10^{1/2} przybył p. radca dworu Pogorzelski do zarządu więzienia i oznajmił, że prokurator cofnął zażalenie nleważności w sprawie Borowskiej, która wobec tego ma być bezzwłocznie wypuszczona na wolność. Następnie p. Pogorzelski wraz z zarządcą więzienia p. Przibilem udał się do celi Borowskiej i oznajmił jej tę wiadomość.

Borowska zaczęła jęczeć, że czuje się słabą, że nie była na to przygotowana, że niema się gdzie udać, chyba do Wisły i utopić się. Zaczęła się jednak zbierać. Toaleta jej trwała godzinę.

Tymczasem wezwano fiakra na gumach. Gdy Borowska wreszcie skończyła toaletę, dwaj złodzieje znieśli ją na fotelu do kance-

lary zarządu więzienia, gdzie Borowska zaczęła się żegnać z urzędnikami, przyczem zemdlała. (Za chwilę jednak przyszła do siebie i urzędnikom więziennym rzekła na pożegnanie:

— Do widzenia!

O godz. 11^{3/4} wyniesiono czarno ubraną Borowską na ulicę i wsadzono ją do czekającego fiakra. Obok niej siedła p. Ludwisia, dozorczyń szpitalna. Następnie Borowska odjechała do prof. Bujwida, który dał jej u siebie mieszkanie i wikt.

Wypuszczenie Borowskiej trzymały władze sądowe w najściślejszej tajemnicy. Mimo to dziennikarze dowiedzieli się o tem i byli obecni przy wypuszczeniu Borowskiej.

Proces Bazesa.

Kraków 8 lutego.

Na wczorajszej rozprawie popołudniowej kontynuowano przesłuchanie oskarżonego. Wyjaśnia on, że kamienicę przy ul. Grodzkiej 55 kupił od ojca za 68.000, płacąc mu 35.000 K gotówką i potrącając należny mu od ojca dług 33.000 K.

Przew.: Gdzie się podziały te 35.000 K?

Bazes: Ja nie wiem; ojciec mówił o tem z matką. Zresztą ojciec grał na giełdzie i stracił.

Przew.: Ojciec uchodził za milionera.

Bazes: Dopiero po śmierci jego zaczęli tak opowiadać.

Przew.: Za życia także. Skąd pan wie, że ojciec grał na giełdzie?

Bazes: Zwierzył się z tem przed matką.

Przew.: Musiał więc mieć pieniądze. W lutym 1909 ojciec pokazał drowi Praetzlowi (wnukowi swemu) papiery wartościowe i mówił, że kontrakt sprzedaży kamienicy jest fikcyjny.

Bazes: Co ja o tem mogę wiedzieć. Książeczki wkładkowe opiewają na moje imię.

Prokurator prosi o skonstatowanie, że książeczki te pierwotnie opiewały na Jeruchema Bazesa.

Przewodniczący stwierdza to. Czy także urządzenie mieszkania należało do pana?

Bazes: Sam je kupiłem za 1600 K.

Przew.: Z jakiego powodu w rodzinie panowały niesnaski?

Bazes: Nie pamiętam, zeszłego roku chorowałem.

Obrońca wskazuje, że między rodziną przyszło do zgody, wobec czego nie należy sprawy tej rozstrząsać.

Prokurator wylicza, że stary Bazes mógł mieć najmniej 240.000 K i zapytuje, co się z tymi pieniędzmi stało.

Bazes: Nie jestem obowiązany o tem wiedzieć.

Prokurator: Administracja skarbu wymierzyła ojcu 890 K podatku, a panu tylko 200 K. Tymczasem z zeznań pańskich wynika, że pan był bogatszy od ojca. Kto się tu myli?

Bazes: Władza skarbową.

Na tem zakończono przesłuchanie oskarżonego.

Świadkowie.

Krewni Bazesa uchylili się od zeznań.

Elias Rops był przed laty subjektem u Bazesa przez 19 lat. Zeznał on, że ojciec z synem żyli w największej zgodzie, kasa była wspólna, ale sklep nie dawał wielkich dochodów.

Bernard Wasserberger był przez 20 lat subjektem u Bazesa.

Przew.: Co robił w sklepie oskarżony?

Świadek: Był synem p. Bazesa. (Wesołość).

Przew.: Jak interes szedł?

Świadek: To była kopalnia złota. Później dopiero po przystąpieniu oskarżonego do spółki interes się zmieszyl. Powodem było niegrzeczne obchodzenie się oskarżonego z publicznością. Ojciec dopuścił syna do spółki i zapisał mu kamienicę, chcąc mu zapewnić stanowisko i ożenić go. Z własnego przekonania świadek wie, że stary Bazes musiał mieć bardzo znaczny majątek.

O godzinie 3 po południu rozprawę odroczone.

Drugie dzień rozprawy.

Rozprawę rozpoczęto od dalszego przesłuchania świadków.

Zofia Moskal, długoletnia służąca Bazesa, zeznaje, że syn wywierał na ojca wielki wpływ, a w ostatnich czasach, gdy oskarżony się ożenił, ojciec zaczął się na niego skarżyć.

Przew.: Czy stary chodził do końca życia do szafy, w której przechowywano rzeczy wartościowe?

Świadek: Chodził.

Obrońca: Czy prawdą jest, że stary Ba-

zes gniewał się na syna za to, że swej żonie zapisał 20.000 złr.?

Świadek: Słyszałem to od p. Poleńskiego. Ojciec się gniewał.

Jakób Weissmann zeznaje, że Jeruchem Bazes skarżył się przed nim na syna.

Prokurator: Kiedy to było?

Świadek: Na kilka miesięcy przed jego śmiercią.

Sędzia przys.: Kto z nich dwóch miał majątek?

Świadek: Ojciec; syn nie miał.

Prokurator: Czy stary Bazes był skąpy?

Świadek: Nawet bardzo.

Obrońca: Ja udowodnię, że Jeruchem Bazes wzbogacił panu wstępu do sklepu.

Świadek: Nie Jeruchem, to Gustaw Bazes.

Obrońca: Skąd pan wie, że stary Bazes miał majątek?

Świadek: O, ja to dobrze wiedział. (Wesołość).

Prokurator (do obrońcy): Swat jest lepszym cenzorem od pana. (Wesołość).

Edward Halpern, urzędnik tow. kredytowego, zeznaje, że od 5 lat, odkąd urzęduje w tym banku, widział tam ze trzy razy Jeruchema Bazesa, jak podejmował pieniądze. Natomiast Gustaw częściej przychodził.

W chwili śmierci Jeruchema było w banku 8 książeczek na 65.100 koron. Książeczki opiewały na okaziciela, na G. Bazesa i J. Bazesa.

Prokurator: Kiedy z tych 8 książeczek zrobiły się dwie?

Świadek: W rok po śmierci Jeruchema.

Prokurator (do Bazesa): Dlaczego przy rewizji nie znaleziono u pana tych 2 książeczek?

Bazes: Były w szafie między bielizną.

Prokurator: Dlaczego pan przy rewizji tego nie powiedział?

Bazes tłumaczy się, że nie uważał tego za potrzebne.

Wilhelm Merz, dyrektor tow. kredytowego zeznaje tak samo jak Halpern. Majątek starego Bazesa cenił na pół miliona koron.

Przew.: Czy Jeruchem Bazes narzekał na syna?

Świadek: Robił to krótko przed śmiercią. Raz wyraził się o nim: „Niech go szlag trafi”. (Wesołość).

Prokurator prosi o wyjaśnienie tej okoliczności.

Świadek: Gdy raz Bazes przyszedł do banku, przywitałem go: „Jak się pan ma?”. Na to odpowiedział: „Ny, mam syna, niech go szlag trafi”.

Dr Adolf Deiches, prokurzysta Towarzystwa kredytowego, zeznaje, że kapitały złożone w banku uważał za własność starego Bazesa. Dalej opowiada, jak się odbywała manipulacja z wypłatą.

Ignacy Kronfeld, były urzędnik banku kredytowego, zeznaje, że obaj Bazesowie wkładali i wyjmowali pieniądze.

Sędzia przysięgły aptekarz Proń zostaje z powodu słabości zwolniony; w jego miejsce wchodzi zastępca p. Rajal.

Salomon Landau, wekslarz, zeznaje, że uważał Jeruchema Bazesa za bogacza; raz pośredniczył w kupnie papierów za 10.000 K dla Gustawa.

Przewodniczący konstatuje, że w śledztwie zeznał, że kupował dla obu Bazesów.

Świadek wyjaśnia, że tego szczegółu nie pamięta. Dalej zeznaje, że kupował dla Bazesa akcje tramwajowe.

Prokurator wskazuje na sprzeczność z zeznaniami w śledztwie i zapytuje, dla czego świadek teraz lepiej pamięta, niż przed 6 miesiącami.

Świadek tłumaczy, że sędzia śledczy za prędko go pytał.

Wilhelm Eibenschütz, właściciel kantoru wymiany, zeznaje, że robił interesy z Bazesami. Landau kupował u niego papiery dla Gustawa Bazesa w r. 1900.

O godzinie 12^{1/2} w południe zarządzone przerwy.

KRONIKA.

Kraków, 8 lutego.

Obrażona prowokatorka. W przeciwieństwie do zdemaskowanej przez Burcewa Żuczenko, która nie próbowała zbijać uczynionego jej zarzutu prowokacji, lecz, jako „gorliwa monarchistka”, reklamowała jeszcze swoje postępowanie, podnosząc swoją ofiarną dla rządu — drugą, równocześnie napiętnowaną prowokatorką, Sierbiakową, przesłała do burcewowskiego organu „Obszczeje Dieło”, list z protestem.

Oburza się przytem, iż wydrukowano jej nazwisko, bez zwołania nawet sądu honorowego.

W odpowiedzi redakcyjnej, Burcew oświadcza, że może tylko powtórzyć swój zarzut, ugruntowany na niewzruszonych faktach. — W żadne sądy honorowe z ludźmi, o których prowokatorstwo jest dowodnie przekonany, wdawać się nie myśli. — O ile w łonie danej partii istnieją na tym punkcie jakieś wahania — czuje się w obowiązku zawsze udzielać jej reprezentantom szczegółowych wyjaśnień.

Nowiny krakowskie.

„Wieczór Śnieżny”, pierwsza zabawa, urządzona przez młodą organizację kobiet pracujących, dziś w ostatni wtorek w lokalu Związku Stow. rob., Wiślna 5, zapowiada się nadzwyczaj interesująco. Pomijając już bowiem odciecz tańce pod kierunkiem znanych wodziarejów, komitet przygotował całą masę zupełnie nowych i oryginalnie pomysłałych niespodzianek.

Z uderzeniem godz. 12 nastąpi wesołe powitanie smutnego Popielca, a dowcipne „kloki” krążyć poczną po sali, wywołując niemały popłoch wśród zebranych. Początek o godz. 8 wieczór. Wstęp 1 kor.

Porządku w piekarni pod firmą „Sport”. Robotnicy, zatrudnieni w owej elektro-mechanicznej piekarni p. Broszkiewicza, żalą się, iż niema tam żadnego porządku; ogłoszenia publiczne, iż owa piekarnia jest urządzona według najnowszych wymagań higieny, są kłamliwe i bezpodstawne, gdyż kanał z całej kamienicy ma otwór w piekarni, co powoduje smród i powietrze tak zanieczyszczone, jakiego niema w najgorszej norze na Kazimierzu. Następnie niema należytej izby wypoczynkowej dla robotników podczas przerw w pracy, gdyż łóżka są całkiem brudne, iż nie można się położyć z obawy, ażeby nie nabyć robactwa. W pracowni widnieje napis, ażeby ręce obmywać, ale niema ręcznika, ażeby je obtrzeć. Umywalni zupełnie niema; była łazienka, ale p. Broszkiewicz kazał ją zamknąć, gdyż używanie wody naraża go na wielki wydatek. Wentylacje istnieją, ale nigdy nie są używane, gdyż p. Broszkiewicz karmił surowo za używanie ich, albowiem elektryka drogo kosztuje. Kloaki są przeważnie zawsze zanieczyszczone, a są umieszczone przy izbie wypoczynkowej, co powoduje smród nieznosny w tej izbie. Sam p. Broszkiewicz jak również jego żona robotnika nie mają za nic, zapominając, iż tylko przez robotników tak się dorobili. Oboje nazywają robotników draniami, dziećmi i t. d. I obchodzą się tak impertynencko z robotnikami, na co by się nie zdobył największy brutal.

Pan Broszkiewicz nie pamięta już, że niegdyś był robotnikiem i szanuje i prowokuje robotników w ohydny sposób. Posunął się nawet do tak aroganckiego postępku, iż robotników wydelegowanych ze stowarzyszeń w celu zawiadomienia członków o mającym się odbyć zgromadzeniu obrzucił wspólnie z żoną najgorszymi wyrazami, a nawet kazali ich aresztować pod pozorem zmyślnych ekscesów i bandytyzmu, mimo że wolno członków zawiadomić o zgromadzeniu, gdyż na to złożył własnoręczny podpis podczas umowy strejkowej. Broszkiewicz pozamykał wszystkie wyjścia, a następnie telefonował po policję, oznajmiając, że dokonują u niego gwałtu i grabieży. Jednakowoż to było fałszem, gdyż na to są świadkami wszyscy robotnicy. Steroryzował wprost robotników i dlatego ci są zmuszeni podać to postępowanie do wiadomości publicznej.

Morderstwo w Woli Duchackiej. Dzisiaj około godz. 1 w nocy w Woli Duchackiej pod Podgórzem rozegrał się krwawy dramat. Na tle erotycznym, którego ofiarą padło życie młodej dziewczyny. Wczoraj wieczór przybył do mieszkanka Kuźmównej 24 letni Ludwik Rudy, ślusarz, zamieszkały w Podgórzu, który żywił do pięknej dziewczyny gorące uczucie miłości.

Miłość jego była jednak beznadziejną, gdyż Kuźmówna, mając narzeczonego, odrzuciła Rudego. Pobudzony zazdrością i żalem Rudy podczas wczorajszej rozmowy dobył rewolweru i strzałem skierowanym do Kuźmównej zadał jej śmiertelną ranę w szyję po prawej stronie. Ranna wyzionęła ducha po kilkunastu minutach. Rudy zbiegł, wnet jednak schwytany został.

Z teatru miejskiego komunikują nam: W interesującej komedji Stef. na Krzywoszewskiego: „Aktorki” grają pp: Krysińska, Jani zówna, Nowakowska, Solska, Górka, Słubicka, Sokolich, Kopiczewska, Weychert, Solski, Kosiński, Leszczyński, Szymborski, J. Węgrzyn, Puchalski, Grzowski, Senowski, Brandt, Lechowski, Bojanowski, Rydzewski i w. i. Pierwsze przedstawienie „Aktorek” w sobotę 12 b. m.

Z Towarzystwa muzycznego. „Missa Papae Marcelli” największy utwór Palestriny (Giuseppe Pierluigi) na chór sześciogłosowy, sekstet i kwartet solowy a capella, wykonaną będzie po raz

NOWO OTWARTA
MLECZARNIA

Julian Zawiliński i Maksymilian Chmura przy ul. św. Jana 13
vis a vis c. k. Sądu
poleca nabiał w najlepszej jakości, oraz zdrowotną kuchnię mięsną i jarską, jak również o każdej porze dnia znakomitą kawę, herbatę, czekoladę i t. p.

pierwszy w Krakowie na najbliższym koncercie Towarzystwa muzycznego dnia 7 marca b. r.

Repertuar teatru miejskiego.
Wtorek: „Na kwaterze”.
Środa: „Rycerze północy”.
Czwartek: „Tricoche i Cacolet”.
Piątek: „Wielki Fryderyk”.
Sobota: „Aktorki”, komedia w 4 aktach Stefana Krzywoszewskiego.
Niedziela o godz. 3 po południu: „Kopciuszka”.
Niedziela o godz. 7 1/2 wieczorem: „Aktorki”.

Repertuar teatru ludowego.
Wtorek: „Hulaj dusza”.
Środa: „Mazepa” (popularne).
Czwartek: „Czartowska ława”.
Piątek: „Otello” (popularne).
Sobota: „Dwaj malcy” (nowość).
Niedziela po południu: „Hulaj dusza”.
Niedziela wieczór: „Dwaj malcy”.
Poniedziałek: „Czartowska ława” (popularne).
Wtorek: „Dwaj malcy”.

Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza (ul. Szewska 16, I. p.).
Biblioteka otwarta od godz. 12—1 i od 5—9 w dni powszednie. — Czytelnia czasopism otwarta od godz. 11—1 i od 4—9 codziennie. — Biuro otwarte od godz. 6—8 w dni powszednie.
W sali Muzeum tec niezn przemyślowego (ulica Franciszkańska) we środę o godz. 7 wieczorem: dr Wanda Radwańska: „Anatomia i fizjologia człowieka” (ilustrowany obrazami świetlnymi).

Nowiny lwowskie.
Demonstracja w teatrze lwowskim. Wczoraj na przedstawieniu w teatrze komedii Królińskiego „Sufrażystki” podczas drugiego i trzeciego aktu kilka pań, siedzących na pierwszym piętrze, podniosło krzyk, wołając: „To hańba dla polskiego teatru! Polskie kobiety, nie dajcie w ten sposób rzucać na siebie oszczerstwa!” itp. Na drugiej i trzeciej galerii odezwały się gwizdania i syki, na parterze zaś protest przeciw temu. Hałas podczas trzeciego aktu trwał z dziesięć minut. Agent policyjny spisał nazwiska uczestników demonstracji.

O kradzież w muzeum miejskim. W sobotę przed trybunałem karnym odbyła się rozprawa przeciw Mikołajowi Seniowskiemu, b. dozorca domu, ojcu 8 dzieci, o zbrodni kradzieży i przeciw jego żonie o współudział w kradzieży. Seniowski był przez dłuższe lata dozorcą domu Kaliksta i Karoliny Ponińskich przy ul. Kurkowej, następnie pełnił tę samą służbę w domu Ponińskich w Rynku, bez pośrednio przed nabyciem tego domu przez gminę m. Lwowa na muzeum historyczne. Wydalony z tej służby zamieszkał Seniowski z rodziną na Lewandówce, gdzie nabył realność i zaczął gospodarować. W lecie ubiegłego roku dowiedziała się policja, że Seniowski posiada u siebie jakieś starożytne przedmioty. Zrobiła więc w jego mieszkaniu rewizję i znalazła sporo starej biżuterii, srebrne przedmioty, rozmaite materye, kapy i różne drobiazgi. Seniowski tłumaczył się, że niektóre z tych przedmiotów otrzymał w podarunku od ks. Ponińskich, inne kupił, resztę zaś znalazł wśród rupieci w domu księcia. Spadkobiercy ks. Ponińskich poznali w niektórych rzeczach własność książąt i wykłuczili, aby przedmioty te mogli oni Seniowskiemu darować. Trybunał skazał Seniowskiego na ośm miesięcy ciężkiego więzienia, a jego żonę na dwa miesiące aresztu.

Z kraju.
Aresztowanie szpiega rosyjskiego. W Radziechowie koło Lwowa aresztowano przed kilku tygodniami rzekomego kolonistę niemieckiego N., przy którym znaleziono aparat fotograficzny ze zdjęciami z budującej się kolei Lwów-Stojanów. Odstawiono go do starostwa w Kamionce, skąd polecono go odstawić do Stanisławowa, dokąd N. rzekomo jest przynależny. Urzędnik starostwa oddał mu aparat fotograficzny, a N. zaraz zniszczył wszystkie zdjęcia. W Stanisławowie ponownie go aresztowano i w domu jego przeprowadzono rewizję, której rezultat trzymamy jest w tajemnicy. Znalaziono przy nim paszport rosyjski.

Z Przemysła donoszą: Tutejszy komendant korpusu generał Pino, który przebywał tu od r. 1905, ustąpił. Następcą jego ma zostać generał Kummer.

W nocy z niedzieli na poniedziałek niewyśledzeni dotąd sprawcy ograbili sklep Kühnstocka przy ulicy Węgierskiej. Złodzieje dostali się do wnętrza przez wykrojenie szyby i zabrali wielką ilość wiktuałów, tudzież gotówkę. Szkodę oblicza właściciel na 2000 K. Charakterystycznym jest w całej sprawie, iż właściciel sklepu ma tuż obok sklepu swe mieszkanie, a kamienica znajduje się przy nader ruchliwej ulicy.

Aresztowanie złodzieja pocztowego. Z Tarnopola donoszą: W grudniu z. r. skradziono na stacyi w Borkach Wielkich worek pocztowy, zawierający 2500 K. W niedzielę aresztowano złodzieja w osobie sługi pocztowego Stefana Antkowskiego. Przyznał on się do winy.

Ze świata.
Jeszcze zdemaskowanie prowokatora. Warszawska „Gazeta Nowa” podaje depeszę z Paryża, następującej treści:
Ukończony został proces Botuszyńskiego (pseudonim Baryt), który oskarżył Burcewa, że bezzasadnie ogłosił go prowokatorem. — Sąd uznał, że „Baryt” był istotnie prowokatorem. Oskarżony, pod naciskiem faktów, przyznał się ostatecznie do winy.

B. GABRYLSKA, Kraków, kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pianola — krajowe i zagraniczne, nowe i przebrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

SEJM.
Lwów, 8 lutego.
W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia obradowano nad sprawozdaniem biura kolejowego wydziału krajowego.
Poseł Stapiński żądał przyznania posłom sejmowym tych samych zniżek, które mają posłowie do parlamentu. Dalej narzekał na przepełnienie wagonów III klasy, żądał przywrócenia zniżonych cen na linii Kraków-Zakopane i budowy dalszych linii lokalnych.

Na posiedzeniu wieczornem przemawiał poseł Kolischer przeciw podwyższeniu taryf kolejowych i postawił szereg rezolucyj.
Sprawozdanie wraz z rezolucjami przyjęło i posiedzenie zamknięto. Następnego dnia o godz. 10 rano.

Lwów, 8 lutego.
Na dzisiejszym posiedzeniu poseł Kiweliuk zgłosił wniosek w sprawie ruskich szkół ludowych we Lwowie.
Nastąpiło głosowanie w sprawie przedłużenia linii kolejowej Podhajce-Lwów. Wniosek Makucha o przedłużenie tej linii do Czortkowa odrzucono, a uchwalono wniosek Badeniego o przedłużenie tej kolei do Buczacza.
Posiedzenie trwa dalej.

TELEGRAMY
z dnia 8 lutego.
Obstrukcja w sejmie czeskim.
Praga. Na wczorajszym posiedzeniu sejmiku odczytywano w dalszym ciągu interpelacje. Równocześnie toczyły się rokowania stronnictw w sprawie rozmaitych formuł kompromisowych, które jednak na razie nie doprowadziły do rezultatu. O godz. 5 po południu oświadczył marszałek, że z powodu spóźnionej pory zamyka posiedzenie, przyczem zawiadomił, że jeszcze jest 25 zapytań do namiestnika, a 37 do marszałka, dalej 6 wniosków i 5 próśb o urlopy. Marszałek zarządził następne posiedzenie na dziś godz. 10 przed południem z tym samym porządkiem dziennym.

Praga. Związek niemieckich posłów sejmowych przesłał marszałkowi krajowemu następującą wiadomość:
Zaproponowany przez marszałka na najbliższe posiedzenie sejmiku porządek dzienny nie napotyka na opozycję. Związek jednak odmawia złożenia oświadczenia, że nie będzie prowadził obstrukcji przy przedłożeniu podatku, stanowiącemu pierwszy punkt obecnego porządku dziennego, lecz musi poczekać na generalną dyskusję w komisji politycznej i deklarację czeskich stronnictw. Dlatego naprzód należy przeprowadzić tę generalną dyskusję, ustawowo ustanowić permanentną komisję polityczną i polecić komisji politycznej, aby wygotowała pisemne sprawozdanie, które ma stanowić pierwszy punkt programu przyszłej sesji sejmowej. Po spełnieniu tego warunku nastąpiłyby obrady komisji podatkowej i jej referat byłby drugim punktem porządku przyszłej sesji.

Praga. Sejm czeski reskryptem cesarskim został odroczony.

Przesilenia węglarskie.
Budapeszt. Węgierskie biuro korespondencyjne donosi wobec rozszewnianych omdleń wiadomości z kompetentnej strony, że ubiegłej niedzieli nie odbyła się wcale ani rada gabinetowa, ani konferencja ministrów.
Hr. Khuen Hedervary zamierza także obsadzić tekę ministra Chorwacyi, na które to stanowisko upatrzony jest były ban chorwacki hr. Teodor Pejacevich.

Powiększenie floty francuskiej.
Paryż. Wczoraj uchwaliła rada gabinetowa program flotowy, który w najbliższym czasie będzie przedłożony parlamentowi. Program ten zawiera: utworzenie eskadry bojowej z 28 pancerników, eskadry z 10 okrętów rekonesansowych i eskadry z 52 torpedowców. Eskadra przeznaczona do służby pozakrajowej ma się składać z 10 statków, flotyla łodzi podwodnych z 94 statków. Flotyla pancerników bojowych ma się składać z dwu samoistnych oddziałów.

Duma.
Petersburg. (Pet. ag. tel.). W Dumie podczas dyskusji w sprawie lokalnego sądownictwa został wykluczony z 15 posiedzeń członek skrajnej prawicy Markow za nieodpowiednie zachowanie się wobec Izby i przewodniczącego. Markow krytykował gwałtownie przedłożenie, normujące dopuszczenie żydów do działalności sędziowskiej. Markow, opuszczając salę, zawołał: „Cieszę się, że mogę to żydowskie zgromadzenie na 15 posiedzeń opuścić”. Za wykluczeniem Markowa głosowała cała Duma z wyjątkiem skrajnej prawicy i kilku nacjonalistów.

Uspokojenie na Bałkanie.
Konstantynopol. Wczoraj po południu ambasadorowie angielski i francuski złożyli wobec wielkiego wezra identyczne oświadczenia, że mocarstwa ochronne nie dopuszczają do wysłania deputowanych kreteńskich do Aten. — Przy definitywnym rozwiązaniu kwestyi kreteńskiej mocarstwa przestrzegają będą praw Turcji. Dziś mają podobne oświadczenie złożyć ambasadorowie włoski i rosyjski.

Berlin. Z Konstantynopola donoszą: Pewien dziennikarz grecki wdrożył usiłowania celem wysondowania przekonania kół tureckich o użyteczności zawarcia grecko-tureckiego aliansu. Sprawa ta ma się przedstawiać bardzo korzystnie.

Petersburg. Jak dzienniki donoszą, minister Izwolski na raucie parlamentarnym złożył uspokajające oświadczenia co do sytuacji na Bałkanie; obawy wojny niema.

Flota turecka.
Konstantynopol. Jak dzienniki donoszą, zatwierdziła Rada gabinetowa program budowy dwóch Dreadnoughtów i dwóch opancerzonych krążowników za kwotę pięciu milionów funtów tureckich. Odnosna ustawa będzie dzisiaj przedłożona Izbie deputowanych.

O wojsko rosyjskie w Persyi.
Teheran. Na interpelację w medżlisie, dla czego rząd rosyjski nie dotrzymał przyrzeczenia co do wycofania wojsk z Persyi, minister spraw zagranicznych dał ogólnikową odpowiedź, zasnając się frazesami, w których wyraził nadzieję, że wojsko rosyjskie wkrótce kraj opuści. Z powodu tej niezadowalniającej odpowiedzi medżlis wyraził mu wotum nieufności.

Ze stowarzyszeń i zgromadzeń.
Ogłoszenia.
Ogłoszenia petitowe o zgromadzeniach i zebraniach można umieszczać tylko za opłatą 40 halerzy od jednorazowego ogłoszenia. Zapowiedzi balów, zabaw i przedstawień kosztują 1 koronę za jednorazowe ogłoszenia.

*** Baczność murarze krakowscy!** Dziś we środę 9 b. m. odbędzie się w sali Związku stow. rob. (Wiślna 5) zgromadzenie murarzy, na które członków zaprasza zarząd.

*** Posiedzenie wspólne Zarządu Konsumu Rob. wraz z Radą nadzorczą** odbędzie się we czwartek 10 b. m. o godz. 7 1/2 wieczorem w lokalu sklepu Konsumu w Dębniakach (ul. Pocztowa). Zarząd.

*** Członkowie komitetów z gmin podmiejskich i członkowie zarządu Czytelni robotniczych** zechcą przybyć we środę 9 lutego o godz. 7 wieczorem do lokalu Związku stow. rob. (Wiślna 5, I. piętro) w celu omówienia z sekretarzem krakowskiej komisji oświatowej programu pracy kulturalnej w gminach podmiejskich na luty i marzec.

*** Członkowie zarządu Związków zawodowych** lub delegowani przez zarządy przedstawiciele tychże Związków zechcą przybyć we czwartek 10 lutego o godz. 7 wieczorem do lokalu Związku stow. rob. (Wiślna 5, I. piętro) w celu porozumienia się z sekretarzem komisji oświatowej co do treści i terminu odczytów w ciągu bieżącego i przyszłego miesiąca.

*** Baczność metalowcy krakowscy!** W niedzielę 13 b. m. odbędzie się w lokalu Związku stow. rob., Wiślna 5, I. p., walne zgromadzenie

nie metalowców. Uprasza się o liczny udział członków. Początek o godz. 10 rano. Zarząd.

*** Walne zgromadzenie krakowskich malarzy i pokostników** odbędzie się we czwartek 10 lutego o godz. 5 wieczorem w lokalu Związku stow. rob., ul. Wiślna 5. O liczny udział uprasza się.

*** Próby chóru żeńskiego** odbywają się we wtorki i piątki o godz. 7 1/2 wieczorem w lokalu administracji „Naprzodu”, ul. Filipa 11, parter. Tamże przyjmuje się zapisy towarzyszek do chóru. Komitet chóru żeńskiego.

*** Wiedeń.** We środę 9 b. m. o godz. 7 1/2 wieczorem odbędzie się staraniem akademickiego stow. post. młodzieży polskiej „Spójnia” w dużej sali Gewerbevereinu (I. Eschenbachgasse 11) uroczysty wieczór na cześć Juliusza Słowackiego z łaskawym współudziałem pani Ireny Solskiej, artystki teatru miejskiego w Krakowie, dra Henryka Monata, oraz p. Juliusza Wolfsona, pianisty. Ewentualny dochód z wieczoru przeznaczony na „Bratnią pomoc” w Zakopanem. Bilety nabywać można w lokalach: „Spójnia”, IX. Tendlergasse 11 i IV. Waaggasse 9 w godz. 1—3 po poł., również w „Bibliotece polskiej”, I. Dorotheergasse 5.

*** Towarzysze!** Na wszelkie odczyty i zgromadzenia partyjne przychodźcie bezwarunkowo z żonami, siostrami i córkami!

*** „Wieczór śnieżny”** zabawę taneczną z licznymi niespodziankami w ostatni dzień karnawału, 8 lutego, urządza organizacja kobiet P. P. S. D. w lokalu Związku stow. rob., ul. Wiślna 5, I. p. Początek o godz. 8 wieczór. Bilet wejścia 70 h. Przy kasie w dzień zabawy 1 K. Bilety nabywać można codziennie w redakcyi „Prawa Ludu”, Wiślna 5, II p.

*** Zabawa taneczna (śledziówka)** drukarzy krakowskich odbędzie się we wtorek 8 lutego w lokalu Stow. „Ognisko”, Rynek gł. 12, na zakończenie karnawału. Początek o godz. 8 1/2 wieczorem. Wstęp 60 h.

*** Podgórze.** We wtorek 8 lutego w sali Domu robotniczego, plac Serkowski 11, ostatnia zabawa karnawałowa. Początek o godz. 8 wieczorem. Wstęp 60 h.

Sekretaryat krajowy Związku młodzieży robotniczej Galicyi prowadzi obecnie tow. Benedykt Nowak w Krakowie, Blich 2, dokąd wszelkie korespondencje adresować należy.

NADESŁANE.
(Za dział ten redakcja nie odpowiada.)

No, teraz mamy ładny bal!
Teraz przebiegliście się w tych lekkich sukienkach tiulowych, z dna nie może słowa wydobyć ze siebie i kaszlecie nieznosnie. Kasju, przynies przedko ze trzy pudełka Sodeńskich pastylek mineralnych z apteki lub drogerii — ale Faya prawd iwych. Te już wam pomogą. Ale, jeżeli znowu na bal pójdziecie, to schowajcież mi kilka takich pastylek na drogę powrotną, ażebyście się nie przebiegli znowu. (Cena 1'25 kor. za pudełko).

Generalne zastępstwo na Austro-Węgry: W. Th. Guntzert, c. k. nadw. dostawca, Wiedeń, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Polecamy naszym rodzinom jak najgoręcej

Kolińską domleszkę do kawy.

Adwokat Dr Bober w Tarnowie poszukuje rutynowanego koncyplenta. Posada zaraz do objęcia.

Salomea Schönborg Samuel Amkraut zaręczeni

Kraków w lutym 1910 Przemysł.

Ostrzeżenie!
Dla P. T. Odbiorców spirytusu rafinowanego i denaturowanego.

Podaję do publicznej wiadomości, że firma I. Aleksandrowicz w Podgórzu, trudniąca się pośredniczącą sprzedażą spirytusu, dopuszcza się wspólnie ze współpracownikami Efraimem Korngoldem i Zygmuntem Schapira oszukiwanych manipulacji przez wystawianie fałszywych rachunków, przez policzenie fałszywej wagi i stopniowania, wyzyskując w sposób kolidujący z ustawą karną łatwowierność i poniekąd nieświadomość P. T. Odbiorców.

Reprezentacja Rafinerji Spirytusu ul. Kolejowa 2.

Artur Josefthal.

Pierwszy krajowy, hurtowny i częściowy SKŁAD GRAMOFONÓW

Józefa Wekslera

LWÓW, SYKSTUSKA 2. Telefon 2033/II. KRAKÓW, GRODZKA 71. Telefon 641.

Przeróbki lub zamiana Pathéfonów na Gramofony, oraz

WYBÓR PATHÉFONÓW I PŁYT.

Płyty gramofonowe po 2'50 kor.

Odnaczony na wystawie jubileuszowej najwyższemu odznaczeniem Grand Prix 1908. Jeneralne zastępstwo Akc. Gramofonów z marką „Piszący Aniołek”. Poleca swoje stanowczo bez szmeru grające gramofony uznane przez pierwszorzędnich znawców za najlepsze i najtrwalsze. Korzystna wymiana płyt. Części składowe i warsztaty reperacyjne na miejscu.

Gramofon koncertowy z 10 płytami 60 koron.

Cenniki darmo i oplatnie. 20.000 płyt na składzie.

Płyty z aniołkiem po 4 korony

Zalecona przez Towarzystwo lekarskie krakowskie Szczawa alkaliczno-sodowa, zawierająca części składowe chemiczne jak

Woda Bilińska

wyrobu naszego pod kontrolą Komisji przemysłowej Towarzystwa lekarskiego, używaną bywa w zgadze, kureczach i przewlekłych katarach żołądka z dobrym skutkiem.

Do nabycia w aptekach i drogueryach.

K. Rząca i Chmurski w Krakowie

właściciele fabryki wód mineralnych.

DRÓBNE OGŁOSZENIA
Za amon w „Drobnym ogłoszeniu” liczymy za każde słowo 5 halerczy, tytuł 20 halerczy.

Do nabycia we wszystkich aptekach, drogueryach etc.

„OLLA”
najlepsze higieniczne
SPECYALNOŚCI GUMOWE
2-let. gwarancja za każdą sztukę.
Cena 4, 8 i 16 Koron za tuzin.
Kolekcyjna 12 szt. sortowanych 8 Koron.

Przez przeszło 2000 lekarzy za najlepsze polecanie.

Nalegać pan, aby dostawca pański dał panu „OLLE” i nie daj się pan zbijać jakimś mniej wartościowym naśladownictwem, które za tę samą cenę co „OLLA” bywa polecane. — Zajmujące, pouczające i oryginalne cenniki z podaniem źródeł nabycia darmo z fabryki gumy „OLLA”, Wiedeń II/72, Praterstrasse 57.

Cennik rowerów
maszyn do szycia, zegarków, higienicznych artykułów etc. poleca bezpłatnie od 30 lat egzystujący polski dom eksportowy Stanisław Rundbakin Wiedeń, III., Weissgarberlande 58/1.

3^{ch} zdolnych młodych pomocników
handlowych poszukuje firma Austriacki Przemysł Linoleum i Cerat Kraków, Rynek gł. 10.

Polsko - niemieckiego korespondenta lub korespondentkę
poszukuje firma Austriacki Przemysł Linoleum i Cerat, Kraków, Rynek 10.

Zdolnego formierza
poszukuje Towarzystwo akcyjne dla przemysłu naftowego w Boryslawiu.

Pączki
tylko na masle
Chrust-Faworki
są już do nabycia
w Cukierni Lwowskiej
Jana Michalika
Floryańska 1. 45.

Herbata z Rączką
od blisko pół wieku
zaprowadzona, jest
znakomitą napojem,
bo jest zawsze
świeża z powodu
wielkiego zbytu.....

Pieniądże oszczędza
każdy, kto przy zapotrzebowaniu
wszelkiego rodzaju artykułów i
podarków okazjonalnych zażąda
mego głównego katalogu z 3000
rycin, który wysyłam **każdemu**
darmo i oplatnie C. i k. nadw. dost.
Hanns Konrad, Brück Nr. 1597 (Czechy).

Praca Wysocka
i. H. Namietnicka
Kopiecyonowa

Biuro podróży

Zofii z
Biosładeckiej
Odwięim (dwerzon)

sprzedaje
bilety okrętowe do
Ameryki

I, II, III kl. dla par
statków pociesnych
oraz bilety kolejowe dla
kolej północno-amery-
kańskich we wszyst-
kich kierunkach.

Ceny 6000 wiedeńskich
szekelów i kolejowych.

Bilety okrętowe do Kanady
i bilety kolejowe Ameryki.

Prospecty darmo i oplatnie

Główna wygrana franków 300.000.

Losowanie 1 lutego
LOSZY TURECKIE

Losy tureckie są najkorzystniejszym losem, gdyż mają rocznie 6 losowań z głównymi wygranami

frank. 400.000, 300.000, 200.000 etc.

Stale do nabycia za gotówką po kursie dziennym, także			
w ratach miesięcznych			
1 los turecki . . .	750,—	9,—	10,—
5 losów tureckich „	35,—	45,—	50,—
25 losów tureckich „	180,—	200,—	250,—

Wyłączne, niepodzielne prawo do wygranej na podstawie prawnie wystawionego dokumentu sprzedaży natychmiast po przesłaniu pierwszej raty, najlepiej przekazem pocztowym wprost do mnie.

EDWARD URBAN
Dom bankowy.
Berno (Mor.) Grosser Platz Nr. 23—25
Uczciwych stałych odsprzedańców przyjmuję.
Ceny stałe. Dobra prowizya.

DARMO

otrzyma każdy piękny kalendarz na rok 1910
kto przyśle swój adres do

Józefa Feila, Grodzka 60/a.

TELEFON 710.

TELEFON 710.

DRUKARNIA LUDOWA

W KRAKOWIE, UL. FILIPA 11

— SPÓŁKA ZAREJESTROWANA Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ —

WYKONUJE
PO CENACH NISKICH
WSZELKIE ROBOTY DUKARSKIE
SZYBKO, GUSTOWNIE
I STARANNIE

HYGIENICZNE
TUTKI i BIBUŁKI
CYGARETOWE

P R O M I E N

5% Na rzecz
Towarzystwa
Szkoły ludowej

Do nabycia we wszystkich
trafikach.

„Kalo-Wibrator”

przyrząd usuwający radykalnie zmarszczki i złą cerę, działa przeciw bezsenności, wypadaniu włosów, bólu głowy, gardła, żołądka, gośćcowi, chorobie serca i w. i.

Wyłączny zastępca
T. ARMATYS, optyk i mechanik
Kraków, plac Maryacki L. 3.

Najtańszy i najskuteczniejszy środek

przeczyszczający

Philipa Neusteina
pocukrzony
przeczyszczające pigułki

(Neusteina pigułki Elisabeth).

Lepsze pod każdym względem od wszystkich innych podobnych przetworów są te pigułki, wolne od wszelkich szkodliwych składników; używa się ich z najlepszym skutkiem przy chorobach organów brzusznych są lekko przeczyszczające, czyszczą krew. Żaden środek leczniczy nie jest korzystniejszy, a przy tem tak mało szkodliwy dla zwalczania

zatrwardzenia,

źródła największej ilości chorób. Dla swego słodkiego smaku, nawet dzieci chętnie je zatywiają.

Jedno pudełko, zawierające 15 pigulek, kosztuje 30 halerczy, rulo z 8 pudełek, który przeszedł 120 pigulek zawiera, kosztuje tylko 2 korony. Po nadesłaniu kwoty 2 koron 45 hal., następuje opłatna przesyłka 1 rulo pigulek.

OSTRZEŻENIE: Przed nadsłaniem należy ostrzeżenie się mail-
nie. Należy żądać „Philipa Neusteina prze-
czyszczających pigulek”. Tylko wtedy prawdziwe, gdy każde pu-
dełko i opakowanie jest naszą zaprotokołowaną marką ochronną, dru-
kiem czerwono-czarnym „św. Leopold” i podpisem „Philipa Neusteina, Apolthek”.
Nasze rejestrowane opakowanie winno zawierać podpis naszej firmy.
Apteka pod „św. Leopoldem” Philipa Neusteina, Wiedeń I., Plankeng. 6.
w Krakowie: K. Wiszniewski, W. Radek, C. Jahr i H. Gralewski.

„THE GRESHAM”

Towarzystwo ubezpieczeń na życie w Londynie
zostało pod kontrolą rządu austriackiego i angielskiego.

Depozyt Towarzystwa przy c. k. państwowej Central-
Kasie we Wiedniu jako gwarancja dla ubezpieczonych
w Austrii wynosi

koron 34,772.297-08.

Ogólne dochody w roku 1906 K 38,155,775-
Ogólny stan czynny z 31 grudnia 1906 K 229,548,519-
Wypłacone polisy w r. 1906 K 539,742,984-
Ogólna nadwyżka z 31 grudnia 1906 K 5,729,450-

Nowe taryfy z korzystnymi kombinacjami.
Informacje i prospekta darmo i oplatnie.
Filia dla Austrii: Wiedeń, I., Siselstrasse Nr. 1.
Generalna Agencja w Krakowie: ul. Grodzka 29, I. piętro
Przyjmuje się chętnie pod korzystnymi warunkami takie osoby, które
się jako akwizytorzy do przyjmowania ubezpieczeń na życie nadawa-

MAURZY SCHAPIRA
egzaminowany nauczyciel buchalterii,
w Krakowie, ul. Starowiślna 39, parter
udziela gruntownej nauki
buchalterii pojedynczej i podwójnej
z przygotowaniami do egzaminu w c. k. Akademii handlowej
oraz stenografii polskiej i niemieckiej korespondencji handlowej,
rachunków kupieckich, bankowych i t. p., również w języku pol-
skim i niemieckim pod przystępnymi warunkami.

Drożyzna

daje się dziś każdemu we znaki.
Korzystajcie więc ze sposobności
i kupujcie w nowo założonym
składzie zegarków

M. Wollman ul. Starowiślna 10.
Sprzedają o 30% niż cen fabrycznych.

Z 2-letnią gwarancją pr. syst. Roskopf
z lokomotywą 3 K. prawdy. Roskopf
patent z 10 kam. 12 K. Budziki kole-
jowe Kor. 2-50. Pendulowe zegary
z 10-letnią gwarancją.

WIELKA

jest niespodzianka za niewiele
pieniędzy, jeżeli podarki dla
swoich najbliższych z mojej fir-
my sprowadzicie i w tym celu
kartką korespondencyjną mojego
głównego katalogu z 3000 rycin
darmo i oplatnie zażądacie.
C. k. nadworny dostawca Hanns
Konrad, Brück Nr. 1592 (Czechy).

Moczenie w tótku usuwa się na-
tychmiast przez nasze „Wach auf”
(obudź się) prawie zastrzeżone.
Przy podaniu wieku i płci infor-
macye bezpłatnie! Instytut Asculap
Nr 501, Regensburg w Bawaryi.

Łamiesz, trwałość, dobro

IGNACY CYPRE

KRAKÓW, UL. FLORYAŃSKA

Sprzedaje towary i
po nadzwyczajnie
nich cenach. Amerykań-
ski elektr. złoty Remontoir
szonkwy z marką 50
mu Roskopf, 36 ge-
idący wraz z pięknym
szuskiem K 3-90, trzy sztuki K 1
część sztuk K 20—. Srebrny
kopł o trzech kopertach, be-
słay K 12—. Stalowy damski
montoir K 7-60. Budzik naj-
K 3—. Łańcuszki srebrne od K
Zegarki damskie złote od K
Bogato ilustrowane cenniki
żądanie darmo i oplatnie

Metodą Berlitz

udzielają
lekcji osobnych i zbiorow
Anglik z wyższem
Francuz kształcenie
Niemiec z wyższem
Włoch kształcenie
Ul. Floryańska 25, I. piętro